

Brussels, ²⁰January 2015

Permanent Representation
of the Republic of Poland
to the European Union
in Brussels

WEH/TF/242/01/14

Mr Dominique Ristori
Director General
DG Energy
European Commission

Dear Mr Director General,

Please find enclosed information on actions taken by Polish authorities in implementing the recommendations of the EC verification team which were included in the document "Main conclusions of the Commission's Article 35 verification".

Yours sincerely,

Sebastian Barkowski
Deputy Permanent Representative
of Poland to the EU

Rue Stevin 139
1000 Brussels, Belgium

Tel: +32 2 7804 200
Fax: +32 2 7804 297/298
E-mail: bruksela.ue.sekretariat@msz.gov.pl

**Działania podjęte przez stronę polską w związku z wdrażaniem zaleceń zespołu
weryfikacyjnego KE**

Wizyta weryfikacyjna przeprowadzona w dniach 2-6 lipca 2012 r.

Niniejszy dokument odnosi się do zaleceń zespołu weryfikacyjnego KE, które wymagały podjęcia działań ze strony polskich organów. Numeracja kolejnych punktów pochodzi z dokumentu „Najważniejsze wnioski z weryfikacji przeprowadzonej przez Komisję na podstawie art. 35”, przedstawionego przez zespół weryfikacyjny.

(4) W czasie wizyty weryfikacyjnej wywiązała się dyskusja na temat ewentualnej przyszłej sprzedaży gruntów w Kowarach należących do Politechniki Wrocławskiej, w tym zbiornika do składowania odpadów przerobczych. Zespół weryfikacyjny wyraził pewne obawy, co do dalszego monitorowania tej instalacji.

Od dnia 7 maja 2013 r. właścicielem gruntów w Kowarach jest firma UNIBAX sp. z o. o., która odkupiła je od Politechniki Wrocławskiej (pismo Rektora PWr z dnia 15 kwietnia 2014 r.). W dniu 20 maja 2014 r. Państwowa Agencja Atomistyki skierowała do nowego właściciela gruntów pismo zawierające pouczenie odnośnie konieczności prowadzenia monitoringu radiologicznego, a także najważniejsze wnioski z weryfikacji przeprowadzonej przez Komisję Europejską.

W dniu 18 czerwca 2014 r. Wojewoda Dolnośląski poinformował Państwową Agencję Atomistyki, że uwagi i wnioski zawarte w Sprawozdaniu Technicznym zostały przekazane do organów administracji samorządowej obszarów ujętych w Sprawozdaniu wraz ze wskazaniem potrzeby podjęcia działań w opisanych miejscach.

Zgodnie z informacją przekazaną w dniu 1 września 2014 r. do PAA przez Wojewodę Dolnośląskiego, Urząd Miejski w Kowarach zadeklarował przygotowanie zaleceń wynikających ze Sprawozdania Technicznego odnośnie stawu osadowego i przekazanie ich nowemu właścicielowi nieruchomości.

(5) Zespół weryfikacyjny zwrócił uwagę, że gruntowna analiza wstępna stanu środowiska wyznaczonych byłych terenów kopalń wymagałaby przeprowadzenia monitorowania środowiska naturalnego pod kątem promieniowania gamma, określonego przez PAA w 1998 r. Jest to jednak bardzo ambitne założenie, wymagające mobilizacji większych zasobów niż obecnie dostępne do przeprowadzenia wszystkich pomiarów z przewidzianą w programie częstotliwością. W związku z tym zespół weryfikacyjny zaleca opracowanie, w oparciu o wyniki analizy wstępnej, realistycznego rocznego programu pomiarów, który umożliwi odpowiednie monitorowanie stanu środowiska naturalnego oraz obserwację zmian na przestrzeni czasu.

Program monitoringu realizowany przez Biuro Obsługi Roszczeń (dawniej: Biuro Obsługi Roszczeń b. Pracowników Zakładów Produkcji Rud Uranu PAA) został zgodnie z zaleceniami zespołu weryfikacyjnego zaktualizowany i zatwierdzony przez PAA. Ustalono, że stały monitoring powierzchni hałd pod kątem mocy dawki promieniowania gamma będzie obejmował wyłącznie punkty pomiarowe wykazujące moc dawki powyżej 0,3 $\mu\text{Sv/h}$. W programie pomiarów dodano nowe obiekty górnicze, w których pomiary mocy dawki będą prowadzone w miarę posiadanych środków.

(6) Oprócz powyższych zaleceń dotyczących ciągłości kontroli na miejscu, zespół weryfikacyjny zwraca uwagę, że należy rozważyć weryfikację regulacji dotyczących wyników monitorowania ścieków, w tym niezależny system selektywnego doboru próbek oraz analiz promieniowania.

W chwili obecnej próbki wody z rzeki Jedlicy są pobierane z miejsc zlokalizowanych poniżej i powyżej stawu osadowego. Zdaniem Biura Obsługi Roszczeń wypływ zanieczyszczeń ze stawu osadowego jest możliwy jedynie po bardzo intensywnych opadach deszczu. Zgodnie z zaleceniami dotyczącymi działań następczych (tj. po rekultywacji stawu osadowego) Politechnika Wrocławska prowadziła bieżący monitoring radiologiczny okolicy stawu osadowego. Ostatni cykl pomiarów został

PLipna

przeprowadzony w maju 2012 r. i objął pomiary mocy dawki promieniowania w 543 punktach pomiarowych (na obszarze 3 ha) oraz pomiary stężenia nuklidów promieniotwórczych w wodzie rzeki Jedlicy (zarówno powyżej, jak i poniżej stawu osadowego) oraz w wypływach. Wyniki pomiarów mocy dawki promieniowania gamma wyniosły między 120 a 300 nSv/h (na wysokości 1 m nad powierzchnią gruntu), za wyjątkiem małego obszaru około 5 m x 1,5 m, gdzie moc dawki promieniowania wyniosła między 330 a 390 nSv/h.

(7) Z próbek pobranych na terenach dawnych kopalń, gdzie przeprowadzono wizyty, wynika jednoznacznie, że nie stosowano środków rekultywacji. Zespół weryfikacyjny w pełni wspiera wszelkie wysiłki na rzecz poprawy stanu tych terenów, które będą prowadzić do zmniejszenia emisji promieniowania, stabilizacji terenów dawnych kopalń i zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.

Zgodnie z informacją przekazaną w dniu 1 września 2014 r. do PAA przez Wojewodę Dolnośląskiego, władze lokalne przeprowadziły przegląd miejsc wskazanych w Sprawozdaniu Technicznym. Dokonano analizy stanu obecnego, a tam, gdzie to możliwe, ustalono stan własności gruntów i obiektów. W niektórych przypadkach identyfikacja właścicieli nie była możliwa z powodu braku numerów działek ewidencyjnych oraz z uwagi na mało dokładne mapy.

Przedmiotowe obiekty znajdują się na rozległym terenie, do którego prawa własności mają zarówno osoby prywatne, jak i Skarb Państwa. W związku z tym, że stan własnościowy gruntów nie jest jednorodny, podejmowanie działań może być utrudnione i wymagać dłuższego czasu. Niemniej jednak władze lokalne, tam, gdzie to konieczne, zaproponowały możliwe działania naprawcze. W chwili obecnej brak środków finansowych uniemożliwia podjęcie tych działań. Ponadto zaproponowane rozwiązania wymagać będą szerokiej współpracy organów administracji samorządowej, rządowej i innych instytucji publicznych oraz osób prywatnych.

(9) Służby Komisji zwracają się do właściwych organów Polski o informowanie ich o wszelkich osiągnięciach lub znaczących zmianach w porównaniu do sytuacji w momencie weryfikacji, w szczególności o modernizacji centrum CEZAR, ewentualnej sprzedaży gruntów w Kowarach i ogólnego postępu w rekultywacji terenów pogórnich.

Zmiany w obszarach zainteresowania zespołu weryfikacyjnego od momentu weryfikacji przeprowadzonej przez Komisję:

- w latach 2015-2018 planowane jest utworzenie Komputerowego Centrum Zbierania Danych CEZAR ze środków przyznanych z rezerw celowych budżetu państwa przeznaczonych na realizację Programu Polskiej Energetyki Jądrowej;
- grunty w Kowarach, należące wcześniej do Politechniki Wrocławskiej, zostały sprzedane. Od dnia 7 maja 2013 r. ich właścicielem jest firma UNIBAX sp. z o. o., zgodnie z pismem Rektora PWr z dnia 15 kwietnia 2014 r. (patrz uwagi do pkt. (4)).

PK

Actions taken by the Polish side in implementing the recommendations of the EC verification team

Verification took place from 2nd to 6th of July 2012

This document refers to the recommendations of the EC verification team, which required from the Polish authorities to take action. Numbering of the consecutive points originates from the document "**Main Conclusions of the Commission's Article 35 verification**" presented by the verification team.

(4) At the time of the verification visit there was some discussion concerning a possible future sale of the land in Kowary belonging to the Wrocław University of Technology, including the tailing pond. The verification team expressed some concerns regarding the future monitoring of the site.

According to the information provided by the Rector of the Wrocław University of Technology on April 15, 2014 the Wrocław University of Technology sold the aforementioned area to the company "Unibax" Limited on May 7, 2013. On May 20, 2014 the National Atomic Energy Agency sent the document accompanied by the „Main Conclusions of the Commission's Article 35 verification" to the new land manager containing the information on the necessity to perform the radiological monitoring of the site.

According to the information provided by the Governor of Lower Silesia on June 18, 2014, observations and conclusions included in the Technical Report were submitted to the local government administration entities of the areas mentioned in the Report, with an indication of the need for action in the described locations.

On September 1, 2014 the Governor of Lower Silesia informed, that Kowary Town Office declared to prepare the recommendations resulting from the Technical Report regarding the tailing pond. Kowary Town Office will transmit it to the owner of the property.

(5) The verification team noted that the gamma dose environmental monitoring, as it was defined by NAEA in 1998, is appropriate for a thorough initial analysis of the environmental situation at the identified former mining sites. It is, however, very ambitious and requires more resources than currently available to perform all measurements at the frequency foreseen in the programme. The verification team therefore recommends developing, based on the results of the initial analysis, a realistic annual measurement programme which allows to appropriately monitor the environmental situation and to identify changes over time.

The measurement program carried out by the NAEA's Office for Financial Claims (formerly: Office for Financial Claims of the Former Workers of the Uranium Ore Facilities) has been updated and approved by NAEA in line with the recommendations of the verification team. The constant monitoring of the surface of the heaps in terms of gamma dose rate will comprise only the measurement points with the dose rate exceeding 0.3 μ Sv/h. The new mining facilities were added to the measurement program of the gamma dose rate.

(6) In addition to the recommendations above regarding the continuity of the on-site monitoring, the verification team notes that regulatory verification of the water effluent monitoring results, including independent selective sampling and radiological analysis, should be considered.

Currently, the water is sampled from the Jedlica river from the sites located below and above the tailing pond. According to NAEA's Office for Financial Claims, the outflow of the pollutants from the pond is only possible after very heavy rain. In accordance with the recommendations for follow-up (i.e. after the remediation process of the pond) the Wrocław University of Technology performed the

May 2012 and included the measurements of radiation dose in 543 measurement points (within the area of 3 ha) and the measurement of the concentration of radionuclides in the water of the Jedlica river (both above and below the pond), as well as the outflows. The results of the measurements of gamma dose rate ranged from 120 to 300 nSv/h (at the height of 1 m above the ground), with the exception of a small area of about 5m x 1.5m, where the dose rate was between 330 and 390 nSv/h.

(7) From the sample of former mining sites visited it was clear that no remediation had taken place. The verification team fully support any efforts towards remediation of these sites which would have the effect of reducing radiation emissions, stabilizing the terrains affected by the former mining and ensuring public safety.

According to the information provided by the Governor of Lower Silesia on September 1, 2014, local authorities carried out an overview of the places specified in the Technical Report. The analysis of the status quo and, where it was possible, an establishment of state ownership of land and buildings were prepared. In some cases the identification of the owners was not possible due to lack of numbers of parcels and due to inaccurate maps.

The objects mentioned cover the large area, where property rights are both private and the State Treasury. Due to the fact that the status of the land property is not uniform it could be difficult to take actions, and it would require more time. Nevertheless local authorities, where necessary, proposed possible corrective actions. Moreover, the proposed solution would require an extensive cooperation between local government administration, central government and other public institutions, as well as private individuals.

(9) The Commission Services ask the Polish competent authority to inform them of any achievements or significant changes with regard to the situation at the time of the verification, in particular the upgrading of the CEZAR centre, the possible sale of lands at Kowary and overall progress in the remediation of former mining areas.

Changes in areas of interest of the verification team:

- During the 2015-2018 period it is planned to set up Radiological Data Collection Center for CEZAR to be funded by the specific provision of the state budget reserved to the Polish Nuclear Power Program.
- Since 7th May 2013 the company "Unibax Limited" is the manager of land at Kowary, which was bought from the Wroclaw University of Technology (according to the information provided by the Rector of the Wroclaw University of Technology on April 15, 2014) (see comments point (4)).